

NVAO NEDERLAND

TOETS NIEUWE OPLEIDING
HBO-MASTER STRATEGISCHE COMMUNICATIE
(JOINT DEGREE)
Fontys Hogeschool, NHL Stenden Hogeschool

ADVIESRAPPORT
27 juni 2023

Inhoud

1	Procedure NVAO.....	3
2	Nieuwe opleiding.....	4
	2.1 Algemene gegevens	4
	2.2 Profiel	4
	2.3 Panel.....	4
3	Oordeel.....	5
4	Sterke punten	6
5	Aanbevelingen	7
6	Beoordeling	8
	6.1 Standaard 1: Beoogde leerresultaten	8
	6.2 Standaard 2: Onderwijsleeromgeving.....	10
	6.3 Standaard 3: Toetsing	13
	6.4 Graad en CROHO-onderdeel	14
	Afkortingen	15

1 Procedure NVAO

Het succesvol doorlopen van een procedure toets nieuwe opleiding (TNO) is een voorwaarde voor erkenning door de Nederlands-Vlaamse Accreditatieorganisatie (NVAO). Pas na deze kwaliteitstoets kan de instelling de bij de opleiding behorende wettelijk beschermde getuigschriften of diploma's afgeven.

De procedure voor een nieuwe opleiding is iets anders dan voor bestaande opleidingen die al zijn geaccrediteerd. Een TNO is een *plan*beoordeling. Na accreditatie valt ook de nieuwe opleiding onder de reguliere accreditatieprocedure.

Een NVAO-panel van deskundigen toetst de kwaliteit van de nieuwe opleiding tijdens een locatiebezoek aan de universiteit of hogeschool. Een discussie tussen *peers* vormt de basis van de beoordeling en resulteert in een adviesrapport. Informatie over de invulling van het locatiebezoek en een overzicht van het bestudeerde materiaal zijn opvraagbaar bij de NVAO.

De beoordeling is gebaseerd op de standaarden zoals beschreven in het Beoordelingskader voor de beperkte toets nieuwe opleiding van de NVAO (Stcrt. 2019, nr. 3198). Over de standaarden geeft het panel een gemotiveerd oordeel op een driepuntsschaal: voldoet, voldoet ten dele of voldoet niet. Vervolgens geeft het panel een gemotiveerd eindoordeel over de kwaliteit van de opleiding, ook op een driepuntsschaal: positief, positief onder voorwaarden, of negatief. Aanvullend is het NVAO-protocol voor joint programme leidend tot een joint degree gevolgd.

Dit adviesrapport bevat de bevindingen, overwegingen en oordelen van het panel alsook de sterke punten en aanbevelingen. Op basis van dit rapport neemt de NVAO een accreditatiebesluit. Een beknopt adviesrapport is eveneens beschikbaar. De NVAO publiceert beide rapporten.¹

Meer informatie over de NVAO-werkwijze en de TNO-procedure is te vinden op www.nvao.net.

¹ <https://www.nvao.net/nl/besluiten>

2 Nieuwe opleiding

2.1 Algemene gegevens

Instellingen	Fontys Hogeschool, NHL Stenden Hogeschool
Opleiding	hbo-master Strategische Communicatie (joint degree)
Variant	Voltijd
Graad	Master of Arts
Locaties	Tilburg, Leeuwarden
Studieomvang	60 European Credits
Croho ² -onderdeel	Economie

2.2 Profiel

De hbo-master Strategische Communicatie (joint degree) leidt professionals op die grote organisaties kunnen ondersteunen en adviseren in de transitie van een groei- naar een *purpose economie*. Ze creëren inzicht in stakeholders, luisteren naar hen en brengen de meerstemmige buitenwereld naar binnen. De opleiding speelt niet alleen in op de behoeften van organisaties, maar ook op die van studenten uit Generatie Z. Gedurende de opleiding werken studenten in groepen en individueel aan strategische praktijkopdrachten.

De opleiding wordt ontwikkeld en gerealiseerd door een samenwerking van Fontys Hogeschool (Academy for the Creative Economy) en NHL Stenden Hogeschool (Academy for Communication & Creative Business). De partnerinstellingen hebben een gezamenlijke regeling opgesteld waarin is vastgelegd hoe de opleiding wordt georganiseerd. Beide instellingen zijn vertegenwoordigd in alle onderdelen en gremia van de opleiding. Afgestudeerden ontvangen één getuigschrift met diplomasupplement van beide instellingen.

2.3 Panel

Samenstelling

- Dr. Mirjam Leloux (voorzitter), voormalig directeur van IXA, instituut voor Innovation Exchange van de Universiteit van Amsterdam en de Hogeschool van Amsterdam;
- Dr. Anne-Marie Cotton, lector Communicatiemanagement aan de Arteveldehogeschool (België) en coördinator van de Master in European Public Relations (MARPE);
- Bas Olde Hampsink, programmamanager bij Novel-T SMART;
- Dr. Richard Versmissen, opleidingsmanager van hbo-bachelor Creative Business en hbo-master Sustainable Business Transition aan de Hogeschool Utrecht;
- Sander van Egmond (student-lid), masterstudent Theater, Toneelacademie Maastricht.

Ondersteuning

- Anne Martens MA, secretaris;
- Reina Louw, NVAO-beleidsmedewerker en procescoördinator;
- Julia van Proosdij-de Bruijn, NVAO-beleidsmedewerker en procescoördinator.

Locatiebezoek

Fontys Hogeschool te Tilburg, 30 mei 2023.

² Centraal Register Hoger Onderwijs

3 Oordeel

Het NVAO-panel oordeelt positief over de kwaliteit van hbo-master Strategische Communicatie (joint degree) van Fontys Hogeschool en NHL Stenden Hogeschool. De instellingen willen deze eenjarige opleiding van 60 EC aanbieden in een voltijdse variant op twee locaties, namelijk Leeuwarden en Tilburg. De opleiding voldoet aan alle standaarden van het NVAO-kader voor de beperkte toetsing.

De opleiding speelt in op actuele ontwikkelingen en behoeften in het vakgebied strategische communicatie. Studenten ontwikkelen zich op masterniveau tot toekomstige strategische communicatieprofessionals die grote organisaties kunnen ondersteunen en adviseren in de transitie van een groei- naar een *purpose economie*. Ze leren naar stakeholders te luisteren, creëren inzicht in hun perspectieven en brengen de meerstemmige buitenwereld naar de interne organisatie. Ze identificeren, benoemen en analyseren strategische handelingsperspectieven, en geven vervolgens goed onderbouwde adviezen waarin meervoudige waardecreatie centraal staat. De opleiding sluit ook aan bij de normen en waarden van studenten uit Generatie Z.

Gedurende de opleiding werken studenten in groepen en individueel aan strategische praktijkopdrachten. Het programma kent een duidelijke opbouw in complexiteit. Studenten sluiten het programma af met een strategisch advies dat ze presenteren aan medestudenten, het werkveld en het vakgebied tijdens een symposium. Het panel vindt dit een passende manier om de opleiding af te ronden en de verbinding tussen onderwijs en vakgebied te versterken.

Ondanks de geografische afstand werken de twee partnerinstellingen intensief samen bij de ontwikkeling en realisatie van de opleiding. Beide hogescholen zijn vertegenwoordigd in alle gezamenlijke ontwikkelprocessen en het panel was onder de indruk van de verbondenheid die de vertegenwoordigers van de instellingen voelen met de opleiding en elkaar. De docenten vormen een bevlogen en deskundig team.

De examencommissie bestaat uit leden van beide partnerinstelling met relevante ervaring op onder meer het gebied van toetsing. Het panel vindt het van belang dat de opleiding aan de examencommissie ten minste één lid toevoegt met ervaring in een examencommissie van een andere hbo-masteropleiding om het masterniveau beter te borgen.

Het panel concludeert dat de instellingen een ambitieuze en relevante nieuwe opleiding hebben ontwikkeld. Het programma is qua oriëntatie en niveau passend voor een hbo-masteropleiding en stelt studenten in staat om zichzelf en het vakgebied strategische communicatie verder te ontwikkelen. Ook oordeelt het panel positief over het gezamenlijke karakter van de nieuwe opleiding leidend tot een joint degree: de inrichting van de opleiding en de nauwe betrokkenheid van beide hogescholen zijn passend voor een joint programme.

Standaard	Oordeel
1. Beoogde leerresultaten	voldoet
2. Onderwijsleeromgeving	voldoet
3. Toetsing	voldoet
Eindoordeel	positief

4 Sterke punten

Het panel constateert de onderstaande sterke punten:

1. Samenwerking – De twee partnerinstellingen werken – ondanks de geografische afstand – intensief en bevlogen samen bij de ontwikkeling en realisatie van de opleiding.
2. Stakeholderbetrokkenheid – De opleiding is ontwikkeld op vragen vanuit en met sterke betrokkenheid van het werkveld. Dit past mooi bij het profiel van de opleiding.
3. Opbouw – Het programma heeft een duidelijke opbouw: studenten voeren opdrachten uit in verschillende contexten met, naarmate het studiejaar zich ontwikkelt, oplopende complexiteit.
4. Symposium – Tijdens een afsluitend symposium presenteren studenten hun werk aan elkaar, aan het werkveld en aan het vakgebied strategische communicatie.
5. Docenten – De docenten vormen een bevlogen en gekwalificeerd team.

5 Aanbevelingen

Met het oog op de verdere ontwikkeling van de opleiding doet het panel een aantal aanbevelingen. Deze aanbevelingen doen geen afbreuk aan het positieve oordeel over de kwaliteit van de opleiding.

1. Internationaal – Sluit actief aan bij internationale netwerkorganisaties zoals ECREA en EUPRERA om op de hoogte te blijven van de laatste ontwikkelingen op gebied van strategische communicatie.
2. Toelating – Formuleer duidelijkere toelatingscriteria.
3. Literatuur – Voeg nog meer recente werken op het gebied van strategische communicatie toe aan de literatuurlijst.
4. Examencommissie – Voeg aan de examencommissie ten minste één extra lid toe dat ervaring heeft in een examencommissie van een andere hbo-masteropleiding.
5. Rubrics – Bestudeer de beoordelingsrubrics nog eens kritisch, scherp ze aan waar nodig en leg vast op grond waarvan een student het oordeel 'excellent' krijgt.

6 Beoordeling

6.1 Standaard 1: Beoogde leerresultaten

De beoogde leerresultaten passen bij het niveau en de oriëntatie van de opleiding en zijn afgestemd op de verwachtingen van het beroepenveld en het vakgebied en op internationale eisen.

Oordeel

Voldoet.

Bevindingen en overwegingen

De hbo-masteropleiding Strategische Communicatie is een joint programme dat is ontwikkeld door een samenwerkingsverband van Fontys Hogeschool en NHL Stenden Hogeschool. De hogescholen zijn gezamenlijk verantwoordelijk voor de opleiding en afgestudeerden ontvangen één getuigschrift met diplomasupplementen van beide instellingen. De instituutsdirecties van de Academy for the Creative Economy (Fontys Hogeschool) en de Academy for Communication & Creative Business (NHL Stenden Hogeschool) vertegenwoordigen de betrokken instellingsbesturen van beide hogescholen in het consortium.

Het panel vindt dat het informatiedossier de achtergrond van de opleiding uitvoerig en helder beschrijft. De partnerinstellingen combineren hun vakmatige expertise om een bijdrage te leveren aan de doorontwikkeling van het vakgebied strategische communicatie. Ze leiden toekomstige communicatieprofessionals op die grote organisaties ondersteunen en adviseren in de transitie van een groei- naar een *purpose economie*, die is gebaseerd op nieuwe en fundamenteel andere uitgangspunten waaronder balans, harmonie, rechtvaardigheid en duurzaamheid. In een *purpose economie* zijn sociale en ecologische waarden gelijkwaardig aan economische waarden. Dit vraagt om een cultuurverandering, waarbij de communicatieafdeling de interactie tussen mensen, organisaties en de rest van de wereld ondersteunt. Communicatieprofessionals zitten met besturen en directies aan tafel om een verschuiving in *governance* in gang te zetten: van *shareholder value* naar *stakeholder value*. Het panel raadt aan om duidelijker te formuleren welke rol ze daarbij spelen: communicatieadviseurs identificeren, benoemen en analyseren strategische handelingsperspectieven, en geven vervolgens goed onderbouwde adviezen.

Strategische communicatieprofessionals leren naar stakeholders te luisteren, creëren inzicht in hun perspectieven en brengen de meerstemmige buitenwereld naar de interne organisatie. De opleiding speelt niet alleen in op de behoeften van organisaties, maar ook op die van studenten uit Generatie Z. Zij willen bijdragen aan noodzakelijke veranderingen in de samenleving en economie. Het panel is positief over deze uitgangspunten en waardeert het onderzoek dat de opleiding heeft gedaan naar de normen en waarden van de beoogde studentenpopulatie.

De opleiding geeft studenten de benodigde basis om de uitdagingen van organisaties succesvol aan te gaan. De opleiding combineert de inhoud van drie relevante inhoudsgebieden – (1) technologie (ook wel ‘data & co’ genoemd), (2) toekomstdenken en (3) maatschappelijke kennis – met (4) een methodische kennisbasis. Studenten leren hoe ze deze vier geïntegreerd, doelgericht en wendbaar kunnen inzetten voor strategische communicatie gecombineerd met empathie, verbeeldingskracht en weerbaarheid. Aansluitend bij de professionele oriëntatie ontwikkelen studenten zich op het gebied van systemisch actieonderzoek. Volgens het panel is dit een sterke en bewuste keuze.

De opleiding heeft de beoogde leerresultaten uitgewerkt in vier generiek geformuleerde eindkwalificaties: (1) adviseren, (2) ontwikkelen, (3) onderzoeken en (4) reflecteren. In het

Opleidingsdocument zijn deze vier verder uitgewerkt. Het panel vindt dat het niveau van de opleiding uitgebreid en helder is verantwoord aan de hand van een koppeling met de professionele masterstandaard (Vereniging Hogescholen), de beroepsniveauprofilen voor communicatie (Logeion) en NLQF³ niveau 7.

Het panel waardeert dat de opleiding tot stand komt in samenwerking met een grote groep stakeholders. Dit past mooi bij het profiel van de opleiding. De opleiding is ontwikkeld op vraag vanuit en met sterke betrokkenheid van het werkveld en sluit daarmee goed aan bij actuele eisen. Het consortium heeft een groot aantal werkveldpartners betrokken die nationaal en internationaal opereren. Vanuit deze groep is een Raad van Advies gevormd die drie keer per jaar bijeen blijft komen. Tijdens het locatiebezoek heeft het panel gesproken met enkele leden van de Raad van Advies. Zij bevestigden dat ze nauw betrokken zijn geweest bij de samenstelling van het programma. Ze herkennen zich in het profiel, de eindkwalificaties en het curriculum en noemden concrete voorbeelden van voorstellen die de opleiding heeft overgenomen.

De instellingen hebben een gemeenschappelijke regeling opgesteld waarin is vastgelegd hoe de opleiding wordt georganiseerd. Dit document bevat duidelijke afspraken over onder andere de taakverdeling, de administratieve inbedding, financiën, toepasselijke regelingen voor studenten en personeel, betrokken gremia en inzet van personeel. Het panel adviseert om aanvullend een analyse te maken van mogelijke bedrijfskundige risico's. Het locatiebezoek heeft het panel meer inzicht gegeven in de samenwerking tussen de directeuren en docenten van de partnerinstellingen. Het panel was onder de indruk van de verbondenheid die zij voelen met de opleiding en elkaar. Beide instellingen zijn vertegenwoordigd in alle onderdelen en gremia van de opleiding.

Het panel vindt de aansluiting bij internationale ontwikkelingen enigszins beperkt omschreven. Het informatiedossier beschrijft dat de *purpose economie* zich niet beperkt tot de landsgrenzen en dat studenten leren om vanuit een grensoverstijgend perspectief naar strategische communicatievraagstukken te kijken en organisaties ook zo te benaderen. Ze moeten vraagstukken in de internationale context kunnen plaatsen en internationale inzichten inzetten bij het vormgeven van strategische adviezen. Daarnaast heeft de opleiding een benchmark uitgevoerd met enkele verwante opleidingen in het buitenland die als voorbeeld kunnen dienen. Het panel beveelt aan actief toenadering te zoeken tot internationale netwerkorganisaties zoals ECREA en EUPRERA om op de hoogte te blijven van de laatste ontwikkelingen op gebied van strategische communicatie.

Het panel heeft de keuze voor de benaming 'Strategische Communicatie' meermaals besproken tijdens het locatiebezoek. Vanwege de economische insteek en de focus op transitie vroeg het panel zich af of namen in de richting van 'procesmanagement', 'verandermanagement' of 'communicatieadvies' wellicht beter zouden passen. Vertegenwoordigers van de opleiding gaven aan dat dit punt uitgebreid geadresseerd is in de voorbereiding. Het werkveld is ervan overtuigd dat de voorliggende opleidingsnaam de juiste studenten zal aantrekken. Het panel volgt de keuze van de opleiding en het werkveld, maar adviseert om goed te monitoren of de naam goed wordt begrepen door (aspirant-)studenten en het beroepenveld.

Het panel concludeert dat de beoogde leerresultaten ('eindkwalificaties') van de hbo-master Strategische Communicatie passen bij het niveau en de oriëntatie van de opleiding. Ze zijn het uitgangspunt voor een ambitieuze opleiding die aansluit bij actuele ontwikkelingen in het beroepenveld en vakgebied. Het panel waardeert de sterke samenwerking tussen de

³ Nederlands Kwalificatieraamwerk

partnerinstellingen onderling en met het werkveld. Fontys Hogeschool en NHL Stenden Hogeschool dragen gezamenlijk de verantwoordelijkheid voor de opleiding en hebben onderlinge afspraken helder vastgelegd. Beide instellingen zijn vertegenwoordigd in alle onderdelen en gremia van de opleiding. Voor de doorlopende ontwikkeling van de opleiding heeft het panel een aanbeveling geformuleerd over de aansluiting bij internationale netwerken.

6.2 Standaard 2: Onderwijsleeromgeving

Het programma, de onderwijsleeromgeving en de kwaliteit van het docententeam maken het voor de instromende studenten mogelijk de beoogde leerresultaten te realiseren.

Oordeel

Voldoet.

Bevindingen en overwegingen

De hbo-master Strategische Communicatie heeft de eindkwalificaties adequaat vertaald naar een curriculum met drie onderwijseenheden (OE's). De eenheden zijn volgtijdelijk en hebben elk een thema: exploratie (15 EC), verdieping (30 EC) en transfer (15 EC). In het Opleidingsdocument is het programma verder uitgewerkt tot op weekniveau. Alle studenten volgen dezelfde leerroute, maar vullen die deels op eigen wijze in om aan te sluiten bij persoonlijke interesses.

Het panel vindt de uitwerking van het curriculum adequaat en waardeert de duidelijke opbouw in complexiteit. De opleiding start met een theoretische basis en het eigen wereldbeeld van studenten. Ze maken verwerkingsopdrachten en werken in een team aan een strategische praktijkopdracht. In de tweede OE werken ze individueel aan een strategische praktijkopdracht waarin de transitie van *shareholder value* naar *stakeholder value* centraal staat. Ze laten zien in staat te zijn een professioneel advies te ontwikkelen, presenteren en verdedigen aan de bestuurstafel. In de laatste OE reflecteren studenten op hun eigen ervaringen en die van medestudenten. Ze ontwikkelen een professionele positionering op een zelfgekozen thema.

Het curriculum bevat vier zogenoemde intensive weeks (IW's): een aan de start van iedere OE en een aan het einde van de opleiding. De eerste drie IW's zijn een opmaat naar de volgende OE, ieder met een eigen thema: (1) Community of Openness, (2) Global Perspectives en (3) Dilemma in Dialoog. Studenten luisteren naar gastsprekers, gaan met hen in gesprek en werken aan casussen in workshops. De laatste week heeft de vorm van een afsluitende symposium met de titel 'Changing Strategic Communication'. Studenten presenteren hun eindproducten aan *peers* en aan vertegenwoordigers uit het werkveld en het vakgebied. Op die manier leveren ze een bijdrage aan het actuele debat en de ontwikkeling van het domein. Het panel vindt dit een mooie manier om de opleiding af te sluiten en een doorwerking te stimuleren.

De opleiding vertrekt vanuit een onderwijsvisie die iteratief werken, omgaan met complexiteit, eigenaarschap bij de student, project- en vraaggestuurd onderwijs centraal stelt. Dit sluit aan bij de afzonderlijke visies van de partnerinstellingen: Design Based Education (NHL Stenden Hogeschool) en Challenge Based Learning/High Impact Learning (Fontys Hogeschool). Continue interactie tussen student en docent ondersteunt het bewustwordingsproces van studenten. Studenten werken in vaste 'Communities of Learning' (CoL's) van vijf studenten en een docent, waarin ze ervaringen uitwisselen en een gestructureerde professionele dialoog voeren. Iedere OE kent een andere vorm van interactie binnen de CoL's, aansluitend bij de beoogde leerresultaten: supervisie en coaching (OE1), coaching en intervisie (OE2), intervisie en dialoog (OE3). De CoL's zorgen tevens voor een duidelijke binding met de opleiding.

Aansluitend bij de oriëntatie van de opleiding werken studenten gedurende de opleiding aan strategische praktijkopdrachten: ze onderzoeken praktijkvraagstukken over strategische communicatie voor grote organisaties uit diverse sectoren. Studenten zijn zelf verantwoordelijk voor het vinden van een geschikte opdrachtgever en het formuleren van een passende opdracht. Voorafgaand aan het bezoek vroeg het panel zich af of er voldoende geschikte plekken te vinden zullen zijn. De academiectoren verzekerden dat beide instellingen beschikken over een uitgebreid netwerk vanuit verwante opleidingen en via de Raad van Advies. Daarnaast heeft de opleiding een overzicht overhandigd van vijftig grote organisaties die hebben toegezegd te willen samenwerken met de opdracht. Zij willen ieder een of meerder studenten de ruimte geven om te werken aan strategische praktijkopdrachten. Dit heeft het panel voldoende vertrouwen gegeven wat betreft de beschikbaarheid van partnerorganisaties.

Studenten bouwen een digitaal portfolio via de digitale leeromgeving, waarin ze verwerkingsopdrachten uploaden en feedback kunnen vastleggen. Docenten geven hierin regelmatig formatieve feedback zodat studenten weten waar ze staan. In de projectcoaching besteden ze ook aandacht aan de ontwikkeling van veerkracht, empathie en weerbaarheid. Het panel vindt het realistisch dat de opleiding daarbij vooral inzet op het ontwikkelen van bewustzijn over de bekwaamheid van de student.

De opleiding biedt een hybride programma. Tijdens het locatiebezoek heeft het panel een helder beeld gekregen van de praktische organisatie daarvan. Studenten volgen het grootste deel van hun opleiding in Tilburg of in Leeuwarden. Het curriculum wordt op beide locaties parallel en gelijktijdig aangeboden; regelmatig zullen de docenten zorgen voor digitaal contact tussen de twee groepen of op elkaars locatie lesgeven. Gedurende de IW's zijn alle studenten op één locatie. De opleiding voorziet in accommodatie in het midden van het land, bijvoorbeeld op de onderwijslocaties van Fontys Hogeschool in Utrecht of van NHL Stenden Hogeschool in Amsterdam.

De opleiding maakt onderscheid tussen projectdocenten en domeindocenten. De twee projectdocenten (van beide partnerinstellingen één) begeleiden de Col's. De zes domeindocenten zijn experts in de drie inhoudsgebieden en ondersteunen studenten vanuit hun eigen specialisme. Ze verzorgen lessen en begeleiden de verwerkingsopdrachten. Het panel bevestigt dat het docententeam de benodigde expertise vertegenwoordigt. Ongeveer de helft van de beoogde docenten is gepromoveerd en veel docenten zijn ook werkzaam in de praktijk of actief als onderzoeker. Alle docenten zijn didactisch geschoold. Het panel vindt het positief dat de opleiding voor docenten gezamenlijke dialoogsessies organiseert over inhoudelijke thema's, zodat docenten inhoudelijk up-to-date blijven.

De docenten van beide partnerinstellingen vormen samen een 'Community of Teachers'. Tijdens de ontwikkeling van de opleiding zijn de docenten maandelijks bijeengekomen om tot een gedeeld concept te komen. Voorafgaand aan en bij de afsluiting van iedere OE zullen docenten steeds bij elkaar komen op één van de twee locaties voor formele kalibratiemomenten van toetsing en onderwijs. Het panel waardeert deze inspanningen om tot één team te komen en heeft vastgesteld dat docenten elkaar inmiddels goed weten te vinden – ondanks de geografische afstand tussen Fontys Hogeschool en NHL Stenden Hogeschool. Uit voorbeelden bleek dat docenten goed op de hoogte zijn van hun collega's bij de partnerinstelling en dat ze concrete plannen hebben om gezamenlijk en op elkaars locatie les te geven. De academiectoren vormen samen een stuurgroep en worden ondersteund door twee opleidingsmanagers, één voor elke locatie. De opleidingsmanagers ondersteunen de docenten en zijn verantwoordelijk voor de inbedding van de opleiding in de hogescholen. Het panel adviseert om de werkdruk onder docenten goed te bewaken vanwege de intensieve samenwerking.

Rondom de uitvoering van de projectopdrachten zijn studenten gekoppeld aan een *buddy*: een vaste contactpersoon van de organisatie waarvoor de student de strategische praktijkopdracht uitvoert. Deze buddy maakt de studenten wegwijs. Volgens het panel is de begeleiding via een *buddy* helder uitgewerkt en heeft deze aanpak een toegevoegde waarde. Het panel vindt het verstandig dat de opleiding voorziet in scholing voor de *buddies* om duidelijk te maken wat er van hen verwacht wordt en hoe ze kunnen omgaan met de gevraagde intervisie. Daarnaast ondersteunt het panel het voornemen om een accountmanager aan te stellen die nieuwe partnerorganisaties werft en regelmatig contact heeft met actieve en toekomstige *buddies*.

Het panel is positief over de verbinding tussen de opleiding en bestaande lectoraten: Designing the Future (Fontys Hogeschool), Organisations and Social Media en Design Based Education (beide NHL Stenden Hogeschool). Vertegenwoordigers van de lectoraten hebben meegedacht over de doelstelling en inhoud van de nieuwe opleiding en zullen betrokken worden bij de kalibratie van het eindniveau. Via de verbonden kenniskringen kunnen studenten mogelijk strategische praktijkopdrachten vinden. In september 2023 start bovendien het nieuwe lectoraat Duurzame Economische Verandering (Fontys Hogeschool), dat de methode van systemisch actieonderzoek voor het economisch domein verder ontwikkelt. Inhoudelijk sluit dit lectoraat goed aan bij de hbo-master Strategische Communicatie en net als de beoogde lector ziet het panel veel kansen tot uitwisseling tussen opleiding, lectoraat en regionale opdrachtgevers.

De opleiding is toegankelijk voor afgestudeerden met een bachelordiploma met (bij voorkeur) affiniteit met het economisch domein waar communicatie deel van is. Studenten met een andere achtergrond zijn echter ook potentieel toelaatbaar. Via een toelatingsprocedure bekijkt de opleiding of studenten geschikt zijn om een opleiding succesvol af te ronden. Hoewel het panel het positief vindt dat de opleiding de tijd neemt om met aspirant-studenten in gesprek te gaan over de inhoud van de opleiding en wederzijdse verwachtingen, vindt het panel het ook van belang dat voor studenten steeds duidelijk is op grond waarvan zij al dan niet toelaatbaar zijn. Het panel beveelt dan ook aan om hiervoor duidelijke criteria te formuleren. De eerste IW moet ervoor zorgen dat alle studenten aansluiting vinden en zoveel mogelijk op een gelijk niveau starten; het panel adviseert om goed te monitoren in hoeverre dit lukt en indien nodig actief aanvullende ondersteuning te bieden.

Het informatiedossier en de gepresenteerde materialen hebben het panel inzicht gegeven in de voorgeschreven literatuur. Het panel beveelt aan nog meer recente werken op het gebied van strategische communicatie toe te voegen, om te borgen dat alle studenten voldoende (start)bagage hebben vanuit de discipline communicatie. Dit is met name van belang vanwege de mogelijk diverse instroom. Het panel vindt het positief dat de opleiding aandacht heeft voor diversiteit en inclusie; twee waarden die aan de basis liggen van de *purpose economie* en meervoudige waardecreatie. Volgens het panel kan de opleiding dit nog meer benadrukken en laten zien hoe meerstemmigheid in de opleiding zelf concreet een plaats heeft.

Fontys Hogeschool is de penvoerder van het consortium en de systemen van deze hogeschool zijn in principe leidend. Omdat Fontys Hogeschool ook verantwoordelijk is voor de accreditatie van de opleiding heeft het panel een bezoek gebracht aan de opleidingslocatie in Tilburg. Het panel volgt de opleiding in deze keuze. Alle studenten schrijven zich in via Fontys Hogeschool, waarna ze ook worden aangemeld bij NHL Stenden Hogeschool. Ze maken daarbij een keuze voor een leslocatie: Leeuwarden of Tilburg. De voorzieningen van beide hogescholen zijn reeds beoordeeld bij de instellingstoets kwaliteitszorg. Studenten kunnen gebruikmaken van alle faciliteiten op beide locaties, maar vallen onder het Studentenstatuut van de locatie waar zij onderwijs volgen zodat zij lokaal de juiste ondersteuning kunnen vinden. Tijdens het locatiebezoek verzekerden de opleidingsmanagers dat deze

documenten gelijkwaardig zijn omdat ze een landelijke standaard volgen. De opleiding krijgt één gezamenlijke opleidingscommissie, één gezamenlijk examencommissie en maakt gebruik van één gemeenschappelijke digitale leeromgeving (Canvas). Het panel vindt deze praktische inrichting passend bij een joint programme.

Het panel komt tot de conclusie dat het programma en de onderwijsleeromgeving studenten in staat stelt om de beoogde eindkwalificaties te realiseren. Het curriculum kent een duidelijke opbouw in complexiteit dat het leerproces van studenten ondersteunt. De partnerinstellingen hebben het hybride onderwijsconcept voldoende doordacht en voorzien in momenten waarop alle studenten bij elkaar komen. Via strategische praktijkopdrachten doen studenten relevante beroepservaring op. De bevlogen en deskundige docenten, afkomstig van beide hogescholen, vormen een hecht team. De omvang van het docententeam vindt het panel in de basis toereikend. Het panel beveelt aan om duidelijke toelatingscriteria te formuleren en om recente werken op het gebied van strategische communicatie toe te voegen aan de literatuurlijst.

6.3 **Standaard 3: Toetsing**

De opleiding beschikt over een adequaat system van toetsing.

Oordeel

Voldoet.

Bevindingen en overwegingen

De partnerinstellingen hebben het toetsprogramma voor de hbo-master Strategische Communicatie grondig uitgewerkt, in lijn met de onderwijsvisie van de opleiding. De visie op toetsing is in gezamenlijkheid tot stand gekomen, met input van docenten, werkveldpartners en de examencommissie. Alle toetsen zijn door meerdere docenten ontwikkeld. Het panel vindt het positief dat de opleiding de ingezette toetsvormen periodiek bespreekt met de Raad van Advies. Daarnaast geven externe kalibratiesessies en het symposium informatie over het gerealiseerde niveau.

Studenten werken toe naar de oplevering van een strategisch communicatieadvies dat relevant is in de context van de *purpose economie*. Gedurende de opleiding leveren ze verschillende werken op die summatief getoetst worden: een portfolio met verwerkingsopdrachten, een strategische (team)praktijkopdracht met presentatie en individuele reflectie (OE1), een portfolio met een strategisch communicatieadvies en presentatie op managementniveau (OE2) en een essay en presentatie (OE3). In elke OE spelen alle eindkwalificaties afzonderlijk en geïntegreerd een rol, maar het accent in het programma en de toetsing verschilt per OE. De eindkwalificaties worden op eindniveau getoetst in OE2 (adviseren, ontwikkelen) en OE3 (onderzoeken, reflecteren).

Examinatoren beoordelen het niveau van studentenwerken collectief aan de hand van *single-point rubrics*. Deze rubrics bouwen voort op helder verwoorde en navolgbare kernbegrippen die zijn ontleend aan de activiteiten verbonden met de eindkwalificaties, de drie inhoudsgebieden en het vakgebied strategische communicatie. Het panel is van oordeel dat de kwaliteit van de rubrics voldoet maar varieert. Daarom beveelt het panel aan om alle rubrics nog eens goed te bestuderen en waar nodig aan te scherpen. De examinatoren bepalen gezamenlijk of studenten een onderdeel behaald hebben en welke werken in aanmerking komen voor het oordeel 'excellent'. Daarbij spelen de getoonde gedegenheid en originaliteit een rol; de operationalisering van deze criteria ligt echter niet vast. Het panel meent dat deze voor studenten vooraf duidelijk moet zijn en beveelt dan ook sterk aan om deze criteria op te nemen in de rubrics zodat ze inzichtelijk zijn voor studenten.

Het consortium hanteert één Onderwijs- en Examenreglement (OER), dat is gebaseerd op het algemene deel van de OER voor masteropleidingen van Fontys Hogeschool. Daarnaast heeft de opleiding één gezamenlijke examencommissie die verantwoordelijk is voor de borging van de toetskwaliteit. Het panel heeft vastgesteld dat de samenstelling in lijn is met de afspraken uit de gemeenschappelijke regeling.

Tijdens het locatiebezoek heeft het panel gesproken met de examencommissie. Deze commissie bestaat uit leden van beide partnerinstelling met relevante ervaring op onder meer het gebied van toetsing. De voorzitter en een lid hebben ruime ervaring als lid van een examencommissie op bachelorniveau. Het panel waardeert de betrokkenheid van de examencommissie bij de ontwikkeling van de opleiding. Gedurende het eerste studiejaar zal de examencommissie tevens onderzoeken of de toetsen van voldoende niveau zijn en goed aansluiten op de rubrics; de examencommissie is voornemens deze taak later bij een toetscommissie te beleggen. Het panel vond het opvallend dat geen van de leden eerdere ervaring heeft in een examencommissie van een masteropleiding. Ten behoeve van de borging van het masterniveau beveelt het panel aan om in ieder geval in de eerste jaren verbinding te zoeken met examencommissies van verwante hbo-masteropleidingen en ten minste één lid met dergelijke ervaring toe te voegen aan de examencommissie van de hbo-master Strategische Communicatie.

Het panel concludeert dat de opleiding beschikt over een adequaat systeem van toetsing. De toetsen ondersteunen het leerproces van de student en het panel waardeert de betrokkenheid van meerdere docenten bij de beoordeling van studentenwerken. De partnerinstellingen zijn gezamenlijk verantwoordelijk voor de kwaliteit van toetsing en beoordeling en hebben één examencommissie ingericht met leden vanuit beide hogescholen. Het panel beveelt aan om aan de examencommissie ten minste één extra lid toe te voegen dat ervaring heeft in een examencommissie van een andere hbo-masteropleiding. Daarnaast acht het panel het van belang dat de opleiding vastlegt op grond waarvan een student het oordeel 'excellent' krijgt.

6.4 Graad en CROHO-onderdeel

Het panel adviseert om de volgende graad aan de opleiding toe te kennen: Master of Arts.
Het panel adviseert het volgende CROHO-onderdeel voor de opleiding: Economie.

Afkortingen

CoL	Community of Learning
CROHO	Centraal Register Opleidingen Hoger Onderwijs
EC	European Credits (studiepunten)
NVAO	Nederlands-Vlaamse Accreditatieorganisatie
OE	Onderwijseenheid
OER	Onderwijs- en Examenreglement
TNO	Toets nieuwe opleiding

Het adviesrapport is tot stand gekomen in opdracht van de NVAO met het oog op de uitgebreide toetsing van de nieuwe opleiding hbo-master Strategische Communicatie (joint degree) van Fontys Hogeschool en NHL Stenden Hogeschool

Aanvraagnummer: AV-1747/AV-1748

Nederlands-Vlaamse Accreditatieorganisatie
Accreditation Organisation of the Netherlands and Flanders

Parkstraat 83 • 2514 JG Den Haag
P.O. Box 85498 • 2508 CD The Hague
The Netherlands

T +31 (0)70 312 23 00
E info@nvao.net
www.nvao.net